

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

*Πρόγραμμα Καλλιέργειας Δεξιοτήτων
Πράξη: «Επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στις δεξιότητες
μέσω εργαστηρίων» (MIS 5092064)*

ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και
την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο)

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΑΙ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΩ –
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΙΣΘΗΣΗ & ΕΥΘΥΝΗ

1. Ανθρώπινα δικαιώματα

Όλοι ίσοι – όλοι διαφορετικοί – πολίτες του κόσμου

Ελευθερία Αργυρού

Φιλοσοφία –Σκοπιμότητα προγράμματος

Ο σκοπός του προγράμματος είναι η επαφή των μαθητών με βασικές έννοιες που συνδέονται άμεσα με τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις οικουμενικές αξίες και ειδικότερα την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων στην κοινωνία. Οι μαθητές συζητούν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, το σεβασμό στο συνάνθρωπο, αλλά και το δικαίωμα όλων να έχουν ίσες ευκαιρίες. Στόχος του προγράμματος είναι η ενεργητική συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, η ενίσχυση της ανεκτικότητας στο διαφορετικό και η ευαισθητοποίηση τους, μέσα από καλές πρακτικές και προσεγγίσεις, σε θέματα που αφορούν τα δύο φύλα και το ρόλο τους στο κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό γίγνεσθαι. Πιο ειδικά, οι μαθητές διακρίνουν το βιολογικό από το κοινωνικό φύλο και ενημερώνονται για τους παράγοντες που διαμορφώνουν το τελευταίο, ενώ εντοπίζουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των γυναικών και των ανδρών και συνειδητοποιούν ότι η ισότιμη και από κοινού λήψη αποφάσεων συμβάλλει στην ολόπλευρη ανάπτυξη των προσωπικοτήτων και στη δημοκρατική λειτουργία της κοινωνίας.

Η συζήτηση των παραμέτρων που επιδρούν αρνητικά στην ισότιμη δραστηριοποίηση των δύο φύλων από την οικογένεια ως το σχολείο και την εργασία είναι χρήσιμη ώστε οι μαθητές να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους για τις ικανότητες των ανδρών και των γυναικών και να απαγκιστρωθούν από τα κοινωνικά στερεότυπα. Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι όλοι είναι πολίτες του κόσμου που συνυπάρχουν και συνεργάζονται, ώστε να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις του σύγχρονου κόσμου, διαχειριζόμενοι αιφροδικά τους διαθέσιμους πόρους του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Το παρόν πρόγραμμα έχει μαθητοκεντρικό χαρακτήρα με τον εκπαιδευτικό να αναλαμβάνει ρόλο συμβουλευτικό, εμπυχωτή και καθοδηγητή. Ο μαθητής και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα μπαίνουν στο κέντρο του σχεδιασμού μάθησης. Ο εκπαιδευτικός, πάντοτε σε εγρήγορση, αντιλαμβάνεται τις δυσκολίες που πιθανώς αντιμετωπίζουν οι μαθητές του στη διάρκεια της μαθησιακής διαδικασίας και προσαρμόζει τις δραστηριότητες στις εξειδικευμένες ανάγκες τους.

Οι μαθητές μέσα από το πρόγραμμα ασχολούνται με θέματα που τους ενδιαφέρουν και έτσι η γνώση νοηματοδοτείται. Συμμετέχουν ενεργά σε δραστηριότητες και λειτουργούν ομαδοσυνεργατικά στην προσπάθεια ανακάλυψης της γνώσης. Βασικός στόχος του προγράμματος είναι η απόκτηση και η ενίσχυση των κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων των μαθητών που αφορούν τις δεξιότητες μάθησης του 21^{ου} αιώνα (4c's). Πιο συγκεκριμένα, το πρόγραμμα προτείνει ένα εναλλακτικό τρόπο διδασκαλίας, ο οποίος ενισχύει την κριτική σκέψη (Critical thinking), το δημοκρατικό διάλογο και τη συνεργασία (Collaboration), τη

δημιουργική συμμετοχή των μαθητών (Creativity) και την επικοινωνία και διάχυση της γνώσης (Communication). Η στροφή προς αυτούς τους στόχους συμβαδίζει με τις απαιτήσεις των σύγχρονων Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών, καθώς περιλαμβάνει δεξιότητες που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ανάπτυξης στάσεων και απόκτησης ικανοτήτων. Οι στόχοι αυτοί λειτουργούν ενισχυτικά στην προετοιμασία των μαθητών ως μελλοντικών πολιτών, που αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και δρουν με γνώμονα το όφελος για το συνάνθρωπο και την κοινωνία. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στις δεξιότητες της ευελιξίας και της προσαρμοστικότητας, αλλά και στην απόκτηση επιπλέον δεξιοτήτων του 21^{ου} αιώνα (4c's), όπως για παράδειγμα οι δεξιότητες ψηφιακής επικοινωνίας και δημιουργικότητας. Σε αυτή τη φιλοσοφία οι μαθητές επεξεργάζονται και προτείνουν τρόπους δράσεις υπέρ της ισότητας, της αξιοπρέπειας, της δημοκρατίας, της προσωπικής ανάπτυξης.

Πληροφορίες υλοποίησης: προαπαιτούμενες γνώσεις, προετοιμασία υλικού

Οι μαθητές έχουν συναντήσει τις έννοιες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας τόσο στα γνωστικά αντικείμενα της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, της Ιστορίας, και της Οικιακής Οικονομίας, όσο και από εμπειρίες της καθημερινής τους ζωής, επομένως έχουν ήδη διαμορφωμένες ιδέες για τα ζητήματα αυτά. Το νέο που προτείνεται στο παρόν πρόγραμμα, πέρα από την ενίσχυση της προϋπάρχουσας γνώσης, είναι η δημιουργία νέων εμπειριών και νοητικών σχημάτων, μέσα από ένα πρίσμα βιωματικής μάθησης που έχει ως στόχευση τις δεξιότητες μάθησης του 21^{ου} αιώνα (4C's).

Ο εκπαιδευτικός πριν την υλοποίηση του προγράμματος χρειάζεται να έχει προετοιμάσει ή/και να έχει επιλέξει κατάλληλο εποπτικό υλικό, πέρα από το εδώ προτεινόμενο, όπως φωτογραφίες, ιστοσελίδες, δικτυακούς τόπους, βίντεο, που θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλεία πρόκλησης ενδιαφέροντος, πηγές πληροφόρησης των μαθητών ή/και ως εργαλεία πραγματοποίησης εργασιών (εργαλεία Web2.0). Επιπλέον είναι απαραίτητη η πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς υπολογιστές ή/και συσκευές κινητής τηλεφωνίας με σύνδεση στο διαδίκτυο. Σε κάθε περίπτωση οι δραστηριότητες που περιέχονται στο πρόγραμμα είναι ενδεικτικές και επιδιώκεται η αυτονομία του εκπαιδευτικού ώστε η επιλογή των διδακτικών μεθόδων, στρατηγικών και εργαλείων να ταιριάζει στις απαιτήσεις, τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των μαθητών του.

Περιγραφή επτά Εργαστηρίων: Στοιχοθεσία των εργαστηρίων, προτεινόμενες δράσεις και υλικό αφόρμησης, επέκτασης, γενίκευσης

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ			
ΣΧΟΛΕΙΟ		ΤΜΗΜΑ.....	ΣΧΟΛ. ΕΤΟΣ:2021-2022
Θεματική	Ενδιαφέρομαι και ενεργώ – Κοινωνική συναίσθηση και ευθύνη	Υποθεματική	Ανθρώπινα δικαιώματα
ΒΑΘΜΙΔΑ/ΤΑΞΕΙΣ (που προτείνονται)	Δευτεροβάθμια/Γ' Γυμνασίου		
Τίτλος	Όλοι ίσοι – όλοι διαφορετικοί – πολίτες του κόσμου		
Δεξιότητες στόχευσης του εργαστηρίου	Δεξιότητες μάθησης του 21 ^{ου} αιώνα (4C's) Δεξιότητες ζωής		
Σύνδεση με τη Βασική Θεματική	Ίσα δικαιώματα – Ισότητα των δύο φύλων		

Εργαστήριο/τίτλος: Ας γνωριστούμε - ποιοι είμαστε;

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εργάζονται σε ένα υποστηρικτικό και φιλικό περιβάλλον. • αναπτύσσουν ισότιμες σχέσεις. • εργάζονται με αλληλεγγύη σε ομάδες. • συνεργάζονται και να εμπιστεύονται. • αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας. • γνωρίζουν τον εαυτό τους και ενισχύουν την αυτοεκτίμηση τους. • αναπτύσσουν την ικανότητα λόγου. 	<p>“Μάθε να εμπιστεύεσαι για να ξεπερνάς τα εμπόδια”</p> <p>Το παιχνίδι γνωριμίας παίζεται στην αυλή του σχολείου. Οι μαθητές χωρίζονται σε ζευγάρια (ένα αγόρι και ένα κορίτσι). Στόχος είναι ένας μαθητής από κάθε ζευγάρι να φτάσει, στο μικρότερο δυνατό χρόνο, σε ένα σημείο που έχει εξ αρχής οριστεί ως σημείο τερματισμού. Για να τερματίσει ο μαθητής χρειάζεται να περάσει μέσα εμπόδια (κώνους, θρανία, γλάστρες) με κλειστά μάτια, χωρίς να τα ακουμπήσει, ακολουθώντας τις οδηγίες του άλλου μαθητή. Το αγόρι και το κορίτσι από κάθε ζευγάρι παίρνουν και τους δύο ρόλους. Το ζευγάρι των μαθητών που καταφέρνει να ολοκληρώσει τη διαδρομή, δύο φορές, σε μικρότερο χρόνο κερδίζει.</p>

Εργαστήριο/τίτλος: Τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι οικουμενικές αξίες και οι θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)

Οι μαθητές επιδιώκεται να:

- εξηγούν τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- αναφέρουν παραδείγματα ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- αναπτύσσουν ενσυναίσθηση.
- αναπτύσσουν δεξιότητες επιχειρηματολογίας.
- αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για μια πιο δίκαιη κοινωνία.
- υιοθετούν στάσεις αποδοχής του διαφορετικού.
- προβληματίζονται και προτείνουν λύσεις όταν αντιλαμβάνονται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα καταπατώνται.

Πρόκληση ενδιαφέροντος

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες και παρατηρούν εικόνες παιδιών που εργάζονται, που ζουν σε φαβέλες, εικόνες μεταναστών, αστέγων, ανθρώπων σε εμπόλεμες ζώνες. Καταγράφουν τις παρατηρήσεις και τα συναισθήματά τους.

Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός

Οι μαθητές καταγράφουν τη γνώμη τους για το αν αυτό που απεικονίζουν οι εικόνες είναι αποδεκτό στις δημοκρατίες, για το αν υπάρχουν κανόνες και νομοθεσία προστασίας των ατόμων.

Συλλογή πληροφοριών – δεδομένων

Οι μαθητές πραγματοποιούν διαδικτυακή έρευνα για τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Συλλέγουν πληροφορίες για τα δικαιώματα των ανθρώπων και τους λόγους (κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς), για τους οποίους τα δικαιώματα αυτά καταπατώνται. Εντοπίζουν οργανώσεις που εργάζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και σχετική νομοθεσία.

Συμπεράσματα

Οι μαθητές καταγράφουν τα συμπεράσματά τους για την αξία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Γενικεύσεις

Οι μαθητές καλούνται να σκεφτούν αν στις οικονομικά αναπτυγμένες χώρες τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται και αν οι πολίτες αυτών των κρατών δεν χρειάζεται να δραστηριοποιηθούν υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς τα έχουν ήδη κατακτήσει. Επίσης προτείνουν λύσεις για την προστασία των δικαιωμάτων.

Περαιτέρω δραστηριότητες:

Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες και πραγματοποιούν διαδικτυακή έρευνα για τη συλλογή πληροφοριών για τη ζωή και το έργο του Mahatma Gandhi, της Eleanor Roosevelt, του Nelson Mandela.

Εργαστήριο/τίτλος: Οι γυναίκες στην Επιστήμη

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατανοούν τα επιτεύγματα των γυναικών στη έρευνα και την επιστήμη. • επιχειρηματολογούν υπέρ της ισότητας των δύο φύλων. • αποκτούν θετικά κίνητρα για την ενασχόληση με την έρευνα σε επαγγελματικό επίπεδο στην ενήλικη ζωή τους. • αντιλαμβάνονται την αλληλεπίδραση της επιστήμης με την κοινωνία. • ενημερώνονται για στάσεις ζωής διαφορετικές από τις δικές τους. • εξοικειώνονται με τις ψηφιακές πηγές πληροφόρησης. • αναπτύσσουν οργανωτικές ικανότητες. 	<p>Πρόκληση ενδιαφέροντος Οι μαθητές παρατηρούν εικόνες εργαζόμενων ανδρών και γυναικών και κατατάσσουν τα επαγγέλματα σε ανδρικά και γυναικεία.</p> <p>Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός Οι μαθητές προβληματίζονται για το αν ο παραπάνω διαχωρισμός είναι ουσιαστικός ή αποτελεί προϊόν αναπαραγωγής κοινωνικών στερεοτύπων.</p> <p>Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων: Οι μαθητές μελετούν στατιστικά δεδομένα από Ευρωπαϊκές χώρες για την πρόσβαση των γυναικών στην εκπαίδευση, τα μοτίβα απασχόλησης, την επαγγελματική σταδιοδρομία. Καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους. Επίσης παρακολουθούν συνεντεύξεις γυναικών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της έρευνας, όπως ερευνήτριες που έχουν βραβευτεί με το βραβείο της L'oreal - UNESCO. Οι μαθητές καταγράφουν τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις αντιξοότητες της εργασίας τους, το όραμά τους, τα επιτεύγματα και τις προσδοκίες τους, τις ηθικές αμοιβές τους, την προσφορά τους στην ανθρωπότητα.</p> <p>Συμπεράσματα: Οι μαθητές καταγράφουν τα συμπεράσματά τους για τη θέση της γυναίκας στο χώρο της έρευνας και της Επιστήμης.</p> <p>Γενικεύσεις: Οι μαθητές ερευνούν πως χρησιμοποιείται ο όρος «γυάλινη οροφή» στην επαγγελματική σταδιοδρομία των γυναικών.</p> <p>Περαιτέρω δραστηριότητες: Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες και πραγματοποιούν έρευνα για την αναφορά και παρουσία γυναικών και ανδρών επιστημόνων στα σχολικά εγχειρίδια των Θετικών Επιστημών. Επίσης, πραγματοποιούν έρευνα για τη ζωή και το έργο γυναικών επιστημόνων, όπως η Μαρί Κιουρί, Ρόζαλιντ Φράνκλιν. Ενσωματώνουν τις εργασίες τους στο portfolio.</p>

Εργαστήριο/τίτλος: Φύλο και λήψη αποφάσεων (πολιτική)

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναφέρουν τους λόγους για τους οποίους η εκπροσώπηση των γυναικών στην λήψη αποφάσεων στην κεντρική πολιτική σκηνή είναι μικρή. • επιχειρηματολογούν υπέρ της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων. • προτείνουν λύσεις για τη διαμόρφωση κατάλληλων συνθηκών ώστε να δίνονται στη γυναίκα ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στα κοινά. • τάσσονται υπέρ των ίσων ευκαιριών. • αξιοποιούν τις εμπειρίες τους για να προτείνουν λύσεις σε προβλήματα. • αναπτύσσουν δεξιότητες ενεργού πολίτη. 	<p>Πρόκληση ενδιαφέροντος Οι μαθητές παρατηρούν εικόνα της Βουλής των Ελλήνων. Καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήσεις για το πολίτευμα της Ελλάδας, το ρόλο των εκλογών στη διατήρηση της δημοκρατίας, τις αρμοδιότητες των βουλευτών, των υπουργών και υφυπουργών.</p> <p>Διατύπωση υπόθεσης Οι μαθητές καταγράφουν τη γνώμη τους για την ποσόστωση των βουλευτών και υπουργών σε σχέση με το φύλο τους.</p> <p>Συλλογή πληροφοριών – δεδομένων Οι μαθητές πραγματοποιούν διαδικτυακή έρευνα για τη σύσταση του Ελληνικού Κοινοβουλίου, ως προς το φύλο, του συνόλου των υπουργών που είναι γυναίκες στην Ελλάδα, σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και σε ποιες χώρες γυναίκες κατέχουν το ανώτατο πολιτικό αξίωμα της προέδρου της Δημοκρατίας.</p> <p>Συμπεράσματα Οι μαθητές καταγράφουν τα συμπεράσματά τους σχετικά με τη θέση της γυναίκας στα πολιτικά αξιώματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό.</p> <p>Γενικεύσεις Οι μαθητές εντοπίζουν τις χώρες όπου το ποσοστό των γυναικών που συμμετέχουν στα κοινά είναι δυσανάλογα μικρό και συσχετίζουν αυτό το γεγονός με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χωρών αυτών (οικονομία, εκπαίδευση). Επίσης προτείνουν πιθανές λύσεις.</p> <p>Περαιτέρω δραστηριότητες: Οι μαθητές πραγματοποιούν έρευνα για την πρόσβαση των γυναικών στην εκπαίδευση σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, οι μαθητές γράφουν μια παράγραφο για το τι θα μπορούσαν οι ίδιοι να αλλάξουν ξεκινώντας από το σχολείο τους (μαθητικές εκλογές). Ενσωματώνουν την εργασία τους στο portfolio.</p>

Εργαστήριο/τίτλος: Πολυπολιτισμικότητα και θέση της γυναίκας

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • περιγράφουν τις διαφορές στον τρόπο ζωής των γυναικών που προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς και κουλτούρες. • αναφέρουν τους παράγοντες που δημιουργούν τις διαφορετικές συνθήκες ζωής των γυναικών σε διαφορετικές κοινωνίες. • αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό αποκλεισμό στον οποίο υπόκεινται οι γυναίκες σε διαφορετικές χώρες ή/και λόγω της μετανάστευσης. • σέβονται τη διαφορετικότητα στο σχολείο και στο κοινωνικό τους περιβάλλον. • παίρνουν πρωτοβουλίες για να διασφαλίζεται η αποδοχή της διαφορετικότητας στο σχολείο. • συμμετέχουν σε δημοκρατικό διάλογο. 	<p>Πρόκληση ενδιαφέροντος: Οι μαθητές παρατηρούν φωτογραφίες γυναικών από διάφορες χώρες. Καταγράφουν ομοιότητες και διαφορές στην ενδυμασία, το επάγγελμα.</p> <p>Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός: Οι μαθητές διατυπώνουν τις υποθέσεις τους σχετικά με τη θέση της γυναίκας σε διαφορετικές χώρες, αλλά και των γυναικών που έχουν μεταναστεύσει σε άλλες χώρες. Διατυπώνουν απόψεις σχετικά με τους ρόλους των γυναικών στην οικογένεια και την εργασία σε κοινωνίες με διαφορετική κουλτούρα και πολιτιστική κληρονομιά σε σύγκριση με την Ελλάδα. Προβληματίζονται για τους πιθανούς κινδύνους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και την άσκηση βίας σε αυτές.</p> <p>Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων: Οι μαθητές πραγματοποιούν διαδικτυακή έρευνα για τη θέση των γυναικών σε διάφορες χώρες, όσον αφορά την πρόσβαση στην εκπαίδευση, τη συμμετοχή στα κοινά, στην πρόσβαση σε θέσεις εργασίας, στην οικογένεια.</p> <p>Συμπεράσματα: Οι μαθητές καταγράφουν τα συμπεράσματά τους σχετικά με συνθήκες που διαμορφώνουν και καθορίζουν τη θέση της γυναίκας σε διάφορες χώρες. Καταγράφουν τα συμπεράσματα τους για το ρόλο που παίζει η θρησκεία, οι οικονομικές συνθήκες.</p> <p>Γενικεύσεις: Οι μαθητές αναφέρουν τις χώρες στις οποίες η θέση της γυναίκας είναι υποβαθμισμένη, συσχετίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των χωρών αυτών και προτείνουν λύσεις.</p> <p>Περαιτέρω δραστηριότητες: Επίσης, οι μαθητές γράφουν μια παράγραφο για το τι θα μπορούσαν οι ίδιοι να αλλάξουν ξεκινώντας από το σχολείο τους (αποδοχή και ενσωμάτωση των αλλοδαπών μαθητών μέσα από το παιχνίδι, τις εξωσχολικές δραστηριότητες). την Ενσωματώνουν την εργασία τους στο portfolio και την αναρτούν στο ιστολόγιο του σχολείου.</p>

Εργαστήριο/τίτλος: Στερεότυπα - Θέματα μητρότητας και πατρότητας

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • εξηγούν τις αλλαγές ρόλων των μελών μιας οικογένειας με την αλλαγή των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. • θέτουν υπό αίρεση τα στερεότυπα που αφορούν τους ρόλους του άνδρα και της γυναίκας στη διαχείριση των συναισθημάτων τους και τη παροχή φροντίδας στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας. • αναλαμβάνουν δράση κατά της οικογενειακής βίας. • αναγνωρίζουν το δικαίωμα των γυναικών στη μητρότητα ακόμη και σε μεγάλη ηλικία. • αναγνωρίζουν την αξία της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και το δικαίωμα των γυναικών να έχουν πρόσβαση σε αυτή χωρίς κοινωνικούς και οικονομικούς περιορισμούς. • προσαρμόζονται στις συνθήκες που κάθε φορά διαμορφώνονται. 	<p>Πρόκληση ενδιαφέροντος: Οι μαθητές παρατηρούν φωτογραφίες ανδρών και γυναικών στις οικογένειες τους, με τα παιδιά τους, σε διάφορες εργασίες του σπιτιού. Καταγράφουν τις παρατηρήσεις τους</p> <p>Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός: Οι μαθητές διατυπώνουν τις υποθέσεις τους σχετικά με το ρόλο των δύο φύλων στην οικογένεια. Προβληματίζονται σχετικά με τους ρόλους αυτούς σε κοινωνίες με διαφορετική κουλτούρα και πολιτιστική κληρονομιά σε σύγκριση με την Ελλάδα. Προβληματίζονται για τις πιθανές αλλαγές των ρόλων λόγω των κοινωνικοοικονομικών αλλαγών, αλλά και της πιθανής καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εντός των ορίων της οικογένειας.</p> <p>Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων: Οι μαθητές πραγματοποιούν διαδικτυακή έρευνα για τις διαφορετικές μορφές οικογενειών των σύγχρονων κοινωνιών στα ευρωπαϊκά κράτη (π.χ. μονογονεϊκές οικογένειες) και τα χαρακτηριστικά τους, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, αλλά και τη σχετική νομοθεσία. Ενημερώνονται για την υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και τη σχετική νομοθεσία.</p> <p>Συμπεράσματα: Οι μαθητές καταγράφουν τα συμπεράσματά τους σχετικά με τις αλλαγές στο περιεχόμενο των όρων πατρότητα και μητρότητα, στις δυσκολίες που καλούνται οι γονείς να ανταπεξέλθουν.</p> <p>Γενικεύσεις: Οι μαθητές προβληματίζονται για θέματα σχετικά το δικαίωμα της ασφάλειας εντός της οικογένειας, της οικονομικής ανεξαρτησίας, της μητρότητας σε κάθε ηλικία, στην ευκαιρία για καριέρα και στις μητέρες.</p> <p>Περαιτέρω δραστηριότητες: Βρίσκουν συνεντεύξεις γυναικών που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία, αλλά και δηλώσεις γυναικών που απέκτησαν παιδί με υποβοηθούμενη αναπαραγωγή. Ανεβάζουν την εργασία στο portfolio.</p>

Εργαστήριο/τίτλος: Βάζω στόχους και προχωρώ - Αξιολόγηση

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα	Δραστηριότητες – (ενδεικτικές)
<p>Οι μαθητές επιδιώκεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αξιολογήσουν τις νέες εμπειρίες που απέκτησαν. • αξιολογήσουν τη συμμετοχή τους στις ομάδες και τη συνεισφορά τους στις δράσεις. • εντοπίσουν τις ελλείψεις στις επιλεγμένες δράσεις, αλλά και τα επιτεύγματα τους. • είναι ευέλικτοι και να προσαρμόζουν τη δράση και τις ενέργειές τους ανάλογα με τις δυσκολίες που προκύπτουν. • συνειδητοποιήσουν τη σημασία της ατομικής και της συλλογικής ευθύνης στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την αποδοχή του διαφορετικού. 	<p>Οι μαθητές ελέγχουν τις ενέργειες τους και το σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης τους. Προσδιορίζουν τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν, τις επιλογές που αποδείχθηκαν αποτελεσματικές και τις περιπτώσεις στις οποίες χρειάστηκε να επαναπροσδιορίσουν τον τρόπο δράσης τους.</p> <p>Ελέγχουν το portfolio, μελετούν το περιεχόμενο των ενσωματωμένων εργασιών τους και προχωρούν στο στάδιο της αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης.</p> <p>Ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει ένα βίντεο ή ένα τραγούδι μέσα από το οποίο προκύπτει ένα αισιόδοξο μήνυμα για την ειρηνική συνύπαρξη των ανθρώπων, την ισότητα και την πρόσβαση σε ίσες ευκαιρίες . Επισημαίνεται ότι η προσπάθεια των ανθρώπων για τα παραπάνω θα πρέπει να είναι συνεχής και άοκνη, ενώ ο ρόλος του σχολείου και της εκπαίδευσης είναι πολύ σημαντικός προς αυτήν την κατεύθυνση.</p>

Εκπαιδευτικό υλικό/Συνδέσεις

Οι στόχοι του παρόντος προγράμματος συνδέονται με ορισμένους από τους ειδικούς στόχους των μαθημάτων της Νεοελληνικής Γλώσσας, της Ιστορίας, της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και της Οικιακής Οικονομίας. Επιπλέον, η οργάνωση των δραστηριοτήτων, οι διδακτικές μέθοδοι και τα διδακτικά εργαλεία που προτείνονται συνάδουν με τους στόχους των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών που επικεντρώνονται στη μαθητοκεντρική και βιωματική μάθηση και δίνουν έμφαση στην ομαδοσυνεργατική και διαφοροποιημένη διδασκαλία.

Ενδεικτικές χρήσιμες πηγές πληροφόρησης για τον εκπαιδευτικό:

Βουλή των Ελλήνων:

<https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/ToKtirio/Fotografiko-Archeio/#843bc81d-c8c2-47c0-856b-ace50169c947> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

Κέντρο Έρευνας για θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ):

<http://www.kethi.gr> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

Ελληνική Στατιστική Αρχή:

<https://www.statistics.gr/infograph/womenmen/bloc-2.html?lang=el> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

United Nations (UN) – Division for the advancement of women (DAW)

<http://www.un.org/womenwatch/daw/index.html> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

Γενική Γραμματεία Ισότητας:

<http://www.isotita.gr> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

For Women in Science

<https://www.womeninscience.gr/> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

Ελληνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου:

<https://www.ekt.gr/el/magazines/interviews/21041> ανακτήθηκε στις 30/05/2021.

Φορείς και άλλες συνεργασίες που θα εμπλουτίσουν το πρόγραμμά μας

Στο παρόν πρόγραμμα προτείνεται ο εμπλουτισμός των δραστηριοτήτων με συνεργασία με φορείς του δημόσιου τομέα και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι φορείς αυτοί μπορούν να αποτελέσουν πηγές ενημέρωσης των μαθητών για θέματα που σχετίζονται με τις δράσεις που οι φορείς αυτοί οργανώνουν για την προώθηση της ισότητας των δύο φύλων και την πρόσβαση με ίσους όρους στην εργασία. Επιπλέον, προτείνεται η συνεργασία με φορείς που δραστηριοποιούνται στην κατεύθυνση της ενημέρωσης των πολιτών και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών σε γυναίκες και άνδρες, όπως το Κέντρο Έρευνας για θέματα Ισότητας και η Γενική Γραμματεία Ισότητας. Οι επίσημοι αυτοί φορείς μπορούν να παρέχουν στους μαθητές έγκυρη ενημέρωση και χρήσιμο ενημερωτικό υλικό. Εναλλακτικές προτάσεις συνεργασίας που μπορούν να αναδείξουν το πρακτικό μέρος των θεμάτων που συζητούνται στο παρόν πρόγραμμα είναι οι επισκέψεις σε συνεταιρισμούς που έχουν ιδρυθεί από γυναίκες και επισκέψεις σε χώρους εργασίας και λήψη συνεντεύξεων από ανθρώπους που δραστηριοποιούνται σε θέσεις εργασίας που δεν θεωρούνται τυπικές για το φύλο τους.

Αξιολόγηση Εργαστηρίου- Συνολική αποτίμηση & αναστοχασμός πάνω στην υλοποίηση - Εκδηλώσεις διάχυσης

Η αξιολόγηση των μαθητών και της μαθησιακής διαδικασίας γίνεται σε όλη τη διάρκεια διεξαγωγής των εργαστηρίων με φύλλα εργασίας, που περιλαμβάνουν φάσεις καταιγισμού ιδεών και διαλόγου, ερωτήσεις κατανόησης, ερωτήσεις γενικεύσεων. Τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγουν οι μαθητές ανακοινώνονται τόσο σε επίπεδο τάξης όσο και στο σύνολο της σχολικής μονάδας. Η διάχυση των δεδομένων και των συμπερασμάτων επεκτείνεται και σε άλλες σχολικές μονάδες με τη δημιουργία δικτύων σχολικών μονάδων. Οι μαθητές προχωρούν στην ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας συμμετέχοντας σε τοπικά μαθητικά φεστιβάλ με αφίσες, ή/και παρουσιάζοντας τις εργασίες τους, αξιοποιώντας τις δυνατότητες της τεχνολογίας και του διαδικτύου (αναρτήσεις σε blog, δημιουργία wikis και e-book).

Υποδειγματικό Υλικό- Δειγματικά Φύλλα εργασίας - Περιγραφή εργαστηρίων & δράσεων

Εργαστήριο 2- Τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι οικουμενικές αξίες και οι θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στόχοι

Οι μαθητές να:

- εξηγούν τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- αναφέρουν παραδείγματα ανθρώπινων δικαιωμάτων.
- αναπτύσσουν ενσυναίσθηση.
- αναπτύσσουν δεξιότητες επιχειρηματολογίας.
- αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για μια πιο δίκαιη κοινωνία.
- υιοθετούν στάσεις αποδοχής του διαφορετικού.
- προβληματίζονται και προτείνουν λύσεις όταν αντιλαμβάνονται ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα καταπατώνται

Πρόκληση ενδιαφέροντος

Να καταγράψετε τις διαφορές και τις ομοιότητες των ανθρώπων που παρατηρείτε στις εικόνες. Ποια συναισθήματα σας προκαλούν;

.....
 .....

Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός

Αποδέχεται τις συνθήκες κάτω από τις οποίες ζουν οι εικονιζόμενοι άνθρωποι;

.....
 .....

Γνωρίζετε αν υπάρχουν κανόνες και νομοθεσία προστασίας των πολιτών;

.....
 .....

Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων

Να πραγματοποιήσετε διαδικτυακή έρευνα ώστε να συλλέξετε πληροφορίες για τις συνθήκες ζωής των ανθρώπων σε διάφορες περιοχές του κόσμου, για τα δικαιώματα των ανθρώπων και τους λόγους (κοινωνικούς, πολιτικούς, οικονομικούς), για τους οποίους τα δικαιώματα αυτά ενδέχεται να καταπατώνται. Βρείτε οργανώσεις που εργάζονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και σχετική νομοθεσία. Να καταγράψετε τα ευρήματά σας για τα παραπάνω ζητήματα.

.....
 .....

Συμπεράσματα

Σε ποιο γενικό συμπέρασμα θα μπορούσατε να καταλήξετε για την αξία των ανθρώπινων δικαιωμάτων;

.....
 .....

Γενικεύσεις

Πιστεύετε ότι οι πολίτες των οικονομικά αναπτυγμένων χωρών δεν χρειάζεται να δραστηριοποιηθούν υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς τα έχουν ήδη κατακτήσει;

.....
.....

Να προτείνετε μέτρα που χρειάζεται να λαμβάνουν οι πολίτες του κόσμου ώστε τα ανθρωπίνια δικαιώματα να βρίσκονται υπό συνεχή προστασία.

.....
.....

Περαιτέρω δραστηριότητες

Να πραγματοποιήσετε διαδικτυακή έρευνα και να συλλέξετε πληροφορίες για τη ζωή και το έργο του Μαχάτμα Γκάντι (Mahatma Gandhi), της Έλινορ Ρούσβελτ (Eleanor Roosevelt), του Νέλσον Μαντέλα (Nelson Mandela).

.....
.....

Εργαστήριο 3- Οι γυναίκες στην Επιστήμη ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στόχοι

Οι μαθητές να:

- κατανοούν τα επιτεύγματα των γυναικών στη έρευνα και την επιστήμη γενικότερα.
- επιχειρηματολογούν υπέρ της ισότητας των δύο φύλων.
- αποκτούν θετικά κίνητρα για την ενασχόληση με την έρευνα σε επαγγελματικό επίπεδο στην ενήλικη ζωή τους.
- αντιλαμβάνονται την αλληλεπίδραση της επιστήμης με την κοινωνία.
- ενημερώνονται για στάσεις ζωής διαφορετικές από τις δικές τους.
- εξοικειώνονται με τις ψηφιακές πηγές πληροφόρησης.
- αναπτύσσουν οργανωτικές ικανότητες.

Πρόκληση ενδιαφέροντος

Αφού παρατηρήσετε τις εικόνες με τους εργαζόμενους ανθρώπους να κατατάξετε τα επαγγέλματα σε ανδρικά και γυναικεία.

.....
.....

Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός

Είναι, κατά τη γνώμη σας, ο παραπάνω διαχωρισμός ουσιαστικός ή αποτελεί προϊόν αναπαραγωγής κοινωνικών στερεοτύπων;

.....
.....

Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων

Να μελετήσετε στατιστικά δεδομένα από Ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με την πρόσβαση των γυναικών στην εκπαίδευση, τα μοτίβα απασχόλησης, την επαγγελματική σταδιοδρομία. Να καταγράψετε τα ευρήματά σας.

.....
.....

Να παρακολουθήσετε συνεντεύξεις γυναικών που δραστηριοποιούνται στο χώρο της έρευνας. Να καταγράψετε τις ιδιαίτερες συνθήκες και τις αντιξοότητες της εργασίας τους, το όραμά τους, τα επιτεύγματα και τις προσδοκίες τους, τις ηθικές αμοιβές τους.

.....
.....

Συμπεράσματα

Ποια είναι τα συμπεράσματα στα οποία καταλήγετε σχετικά με τη συνεισφορά των γυναικών στα σύγχρονα επιτεύγματα της επιστήμης και τη γενικότερη προσφορά τους στην ανθρωπότητα;

.....
.....

Γενικεύσεις

Ποιες είναι οι ευκαιρίες εργασίας και η προσφορά των γυναικών σε άλλους εργασιακούς χώρους;

.....
.....

Να διερευνήσετε τον όρο «γυάλινη οροφή» που χρησιμοποιείται για την επαγγελματική εξέλιξη των γυναικών.

.....
.....

Περαιτέρω δραστηριότητες:

Να διερευνήσετε την αναφορά και την παρουσία γυναικών και ανδρών επιστημόνων στα σχολικά εγχειρίδια.

.....
.....

Να πραγματοποιήσετε έρευνα για τη ζωή και το έργο γυναικών επιστημόνων, όπως η Μαρί Κιουρί, η Ρόζαλιντ Φράνκλιν.

.....
.....

Εργαστήριο 6- Στερεότυπα - Θέματα μητρότητας και πατρότητας ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στόχοι

Οι μαθητές να:

- εξηγούν τι είναι το κοινωνικό φύλο.
- εξηγούν τις αλλαγές των ρόλων των μελών μιας οικογένειας καθώς αλλάζουν οι κοινωνικοοικονομικές συνθήκες.

- θέτουν υπό αίρεση τα στερεότυπα που αφορούν τους ρόλους του άνδρα και της γυναίκας στη διαχείριση των συναισθημάτων τους και την παροχή φροντίδας στα υπόλοιπα μέλη της οικογένειας.
- αναλαμβάνουν δράση κατά της οικογενειακής βίας.
- αναφέρουν τους διαφορετικούς τύπους οικογένειας (π.χ. μονογονεϊκή, αντίστροφοι ρόλοι: μητέρα εργαζόμενη, πατέρας στο σπίτι).
- αναγνωρίζουν το δικαίωμα των γυναικών στη μητρότητα ακόμη και σε μεγάλη ηλικία.
- αναγνωρίζουν την αξία της υποβοηθούμενης αναπαραγωγής και το δικαίωμα των γυναικών να έχουν πρόσβαση σε αυτή χωρίς κοινωνικούς και οικονομικούς περιορισμούς.
- προτείνουν λύσεις στα προβλήματα που αντιμετωπίζει κάθε τύπος οικογένειας (π.χ. οικονομικά προβλήματα, φύλαξη παιδιών σε μονογονεϊκές οικογένειες ή όταν και οι δύο γονείς δουλεύουν).
- προσαρμόζονται στις συνθήκες που κάθε φορά διαμορφώνονται και με συνεργασία να βρίσκει λύσεις.

Πρόκληση ενδιαφέροντος:

Παρατηρήστε τις φωτογραφίες ανδρών και γυναικών που απεικονίζονται με τις οικογένειές τους, στο σπίτι με τα παιδιά τους, σε διάφορες εργασίες του σπιτιού. Να καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας, όσα σας κάνουν εντύπωση, αλλά και τα συναισθήματά σας.

.....
.....

Διατύπωση υπόθεσης/προβληματισμός:

Ποιος κατά τη γνώμη σας είναι ο ρόλος της γυναίκας και του άνδρα στην οικογένεια; Ποιοι είναι οι ρόλοι αυτοί σε κοινωνίες με διαφορετική κουλτούρα και πολιτιστική κληρονομιά από την Ελλάδα;

.....
.....

Πιστεύετε ότι οι παραπάνω ρόλοι έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια λόγω των κοινωνικοοικονομικών αλλαγών;

.....
.....

Υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες τα ανθρώπινα δικαιώματα καταπατώνται εντός των ορίων της οικογένειας; Να αναφέρετε κάποια παραδείγματα.

.....
.....

Συλλογή πληροφοριών - δεδομένων:

Να πραγματοποιήσετε διαδικτυακή έρευνα για τις διαφορετικές μορφές οικογενειών των σύγχρονων κοινωνιών.

Να αξιοποιήσετε στατιστικά δεδομένα για τη διαμόρφωση και τη λειτουργία των οικογενειών στα ευρωπαϊκά κράτη.

Επίσης να συλλέξετε πληροφορίες για τις μονογονεϊκές οικογένειες και τα χαρακτηριστικά τους, τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και τη σχετική νομοθεσία.

.....
.....

Συμπεράσματα:

Ποια είναι τα συμπεράσματά σας για τις αλλαγές στο περιεχόμενο των όρων «πατρότητα» και «μητρότητα», στις δυσκολίες που καλούνται οι γονείς να ανταπεξέλθουν στις νέες μορφές οικογενειών.

.....
.....

Γενικεύσεις

Πως θα μπορούσαν τα κράτη να προστατεύσουν τους πολίτες τους ώστε να εξασφαλίζουν το δικαίωμα να νιώθουν ασφάλεια στις οικογένειες τους, να μην μαστίζονται από οικονομικά προβλήματα, να διασφαλίζουν το δικαίωμα στη μητρότητα σε κάθε ηλικία και αλλά και καριέρα για τις μητέρες;

.....
.....

Περαιτέρω δραστηριότητες:

Να γράψετε μια παράγραφο για το τι θα μπορούσατε να αλλάξετε στο σχολείο και την οικογένειά σας ώστε να εξαλειφθούν τα στερεότυπα για τα δύο φύλα;

.....
.....

Να πάρετε συνεντεύξεις γυναικών που έχουν υποστεί ενδοοικογενειακή βία. Να γράψετε ένα άρθρο που θα περιγράφει τα συναισθήματα και τη γνώμη σας.

.....
.....

Να βρείτε δηλώσεις γυναικών που απέκτησαν παιδί με υποβοηθούμενη αναπαραγωγή και να γράψετε τι σας έκανε εντύπωση σε αυτές τις δηλώσεις.

.....
.....

Ενδεικτικές δραστηριότητες για την περιγραφική αξιολόγηση

Η αξιολόγηση του μαθητή και της μαθησιακής διαδικασίας πραγματοποιείται σύμφωνα με το μοντέλο της περιγραφικής αξιολόγησης από την οποία αναδεικνύονται με σαφήνεια τόσο τα δυνατά σημεία των μαθητών και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά μάθησης, όσο και τα σημεία εκείνα που χρειάζεται να βελτιωθούν. Μερικές μέθοδοι περιγραφικής αξιολόγησης είναι η αυτοαξιολόγηση, η ετεροαξιολόγηση, η παρατήρηση, το portfolio του μαθητή και οι συζητήσεις. Σε κάθε περίπτωση τα κριτήρια αξιολόγησης χρειάζεται να καθορίζονται με σαφήνεια και να στοχεύουν στην αποτύπωση του βαθμού ανάπτυξης των δεξιοτήτων του μαθητή και της αλλαγής των στάσεων και των συμπεριφορών του. Οι μαθητές συμπληρώνουν φύλλο αυτοαξιολόγησης και ετεροαξιολόγησης ώστε να εξασφαλίζεται η συμμετοχή των ίδιων στην αξιολογική διαδικασία.

Στη μέθοδο της παρατήρησης ο εκπαιδευτικός, πριν την εκπόνηση του προγράμματος, προσδιορίζει αυτό που θέλει να παρατηρήσει, ποιος είναι ο στόχος της παρατήρησης και με ποιο τρόπο θα καταγράψει τα δεδομένα. Για παράδειγμα, μπορεί να παρατηρεί τους μαθητές του σχετικά με το αν παίρνουν πρωτοβουλίες καθώς εργάζονται με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, αν είναι οργανωτικοί, αν επιχειρηματολογούν, αν δείχνουν ενδιαφέρον για την εργασία που τους έχει ανατεθεί, αν συνεισφέρει στη δημιουργία του τελικού παραδοτέου. Ο εκπαιδευτικός καταγράφει τις παρατηρήσεις του σε πίνακα με διαβαθμισμένη κλίμακα. Βέβαια η παρατήρηση μπορεί να γίνει μη δομημένα και δεν είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται σε όλους τους μαθητές.

Στην αξιολόγηση αξιοποιείται και το portfolio του μαθητή στο οποίο έχουν αναρτηθεί όλες οι εργασίες που έχει αναλάβει.

Στην αξιολόγηση με συζήτηση ο εκπαιδευτικός μπορεί να θέσει ερωτήσεις στους μαθητές που σχετίζονται με τα θέματα του προγράμματος. Για παράδειγμα για το παρόν πρόγραμμα μπορεί να θέσει ερωτήσεις, όπως:

Μπορείτε να σκεφτείτε λύσεις ώστε τα δύο φύλα να έχουν ίσες ευκαιρίες;

Αν ήσασταν πολιτικοί τι θα αλλάζατε, στη διάρκεια της θητείας σας, σχετικά με τα δικαιώματα των δύο φύλων και τα ανθρώπινα δικαιώματα γενικότερα;

Τι θα μεταφέρετε στους γονείς σας για αυτά που μάθατε σχετικά με τη θέση και τους ρόλους των φύλων στην οικογένεια;

Ποια πιστεύετε ότι είναι τα συναισθήματα των ανθρώπων που δέχονται βία;

Ποιος πιστεύετε είναι ο ρόλος της εκπαίδευσης στη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων;

Φύλλα περιγραφικής αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης(έως 2 σελίδες)

Ενδεικτικό φύλλο αυτο-αξιολόγησης: Τι κατέκτησα από το πρόγραμμα;

Πιστεύω ότι:	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ
μπορώ να αναφέρω παραδείγματα ανθρώπινων δικαιωμάτων.				
οι γυναίκες μπορούν να αναλάβουν θέσεις ευθύνης το ίδιο αποτελεσματικά με τους άντρες.				
μπορώ να προτείνω λύσεις ώστε οι διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς της ζωής να αμβλυνθούν.				
συμμετείχα στις ομαδικές εργασίες που μου ανατέθηκαν.				
δέχομαι το διαφορετικό τρόπο με τον οποίο εκφράζουν τα συναισθήματα τους οι συμμαθητές μου.				
δίνω ευκαιρίες στους συμμαθητές μου να διατυπώσουν τη γνώμη τους στα μαθητικά συμβούλια.				
κατανοώ ότι οι συμμαθητές μου μπορούν να έχουν διαφορετική άποψη από εμένα.				
μπορώ να παρουσιάσω τα αποτελέσματα της ομάδας μου στην ολομέλεια.				

Ενδεικτικό φύλλο ετερο-αξιολόγησης:

Πιστεύω ότι ο/η συμμαθητής/τρια μου:	καθόλου	λίγο	αρκετά	πολύ
μπορεί να αναφέρει ανθρώπινα δικαιώματα.				
πρότεινε δράσεις επικοινωνίας των συμπερασμάτων της ομάδας μας.				
πραγματοποίησε διαδικτυακή έρευνα για τα θέματα που μας απασχόλησαν.				
διατύπωσε τις απόψεις του/της για το θέματα που ερευνήθηκαν.				
άκουσε τις γνώμες των άλλων.				
πρότεινε λύσεις για να αντιμετωπίσουμε δυσκολίες σε δραστηριότητες.				
αντιμετώπισε τις διαφωνίες με ευγένεια.				
συμμετείχε ενεργά στην ολοκλήρωση του τελικού παραδοτέου.				

Περιγραφή ενδεικτικών δραστηριοτήτων για το portfolio μαθητή/-τριας

Στο portfolio περιλαμβάνονται τα φύλλα αυτο-αξιολόγησης και ετερο-αξιολόγησης, τα οποία συμπληρώνουν οι μαθητές.

Στο portfolio οι μαθητές καταγράφουν τις προσδοκίες τους, αρχικά και την άποψη και το βαθμό ικανοποίησης τους από τη συμμετοχή τους το πρόγραμμα, στη συνέχεια. Επίσης, καταγράφουν τις νέες εμπειρίες γνώσης και αλληλεπίδρασης με τους συμμαθητές τους και τις διάφορες πηγές πληροφόρησης που τους προσέφερε το πρόγραμμα και περιγράφουν όσα τους άρεσαν και όσα τους εντυπωσίασαν. Επισημαίνουν τα δυνατά σημεία του προγράμματος, αλλά και εκείνα που κατά την γνώμη τους χρειάζονται αλλαγές και γράφουν τις δικές τους προτάσεις που θα βελτίωναν το πρόγραμμα σύμφωνα με τις επιδιώξεις τους. Ακόμη οι μαθητές μπορούν να προτείνουν τα νέα θέματα με τα οποία θα ήθελαν να ασχοληθούν στη συνέχεια, με έναυσμα το παρόν πρόγραμμα.

Οι μαθητές καταγράφουν το βαθμό ικανοποίησης τους από τον τρόπο με τον οποίο συνεργάστηκαν με τους συμμαθητές τους στις ομάδες. Τέλος ενσωματώνουν στο portfolio το υλικό που δημιούργησαν στις ατομικές και τις ομαδικές εργασίες που τους ανατέθηκαν, όπως φωτογραφίες, κείμενα με τις απόψεις και τα συναισθήματά τους, συνεντεύξεις, αναλύσεις στατιστικών δεδομένων κ.α..